

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักสภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ โทร. ๑๓๘๓๓

ที่ สม ๐๐๐๗/ ๒๖๖

วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง สรุปผลการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการทำงานวิชาการจัดสัมนาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

๑. เรื่องเดิม

ตามหนังสือคณะกรรมการทำงานวิชาการจัดสัมนาผู้สูงอายุฯ กรมกิจการผู้สูงอายุ ที่ พม ๐๔๐๓/ว ๕๘๗๐ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ เรียนเชิญเลขาธิการ กสม. เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการทำงานวิชาการจัดสัมนาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ที่ห้องประชุมกองทุนผู้สูงอายุ อาคารพิชเชนทรโยธิน ภายในบริเวณสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี กรุงเทพฯ โดยเลขาธิการ กสม. ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของสำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและสำนักสภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์เป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุม นั้น

๒. การดำเนินการ

นางสาวพรนภา มีชนะ ผู้อำนวยการกลุ่มงานคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๖ สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในฐานะผู้รับผิดชอบงานด้านการพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุ และนางสาวอวิศา เอี่ยมแมนศรี นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ในฐานะผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้สูงอายุและคนพิการ เป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุมและขอเรียนสรุปผลการประชุมที่สำคัญ ดังนี้

๓. สรุปผลการประชุม

๓.๑ วัตถุประสงค์ของการประชุม

การประชุมมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุมที่มีต่อร่างเอกสารหลักสัมนาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ เรื่อง “การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน” เพื่อนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวไปใช้ในการปรับปรุงร่างเอกสารหลักสัมนาฯ ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ ก่อนนำไปใช้เป็นเอกสารสำคัญในงานสัมนาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ ที่มีกำหนดจัดในวันที่ ๘ - ๙ เมษายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการฯ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

๓.๒สาระสำคัญของร่างเอกสารหลักสัมนาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒

- ร่างเอกสารหลักสัมนาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ เรื่อง “การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน” ได้นำเสนอภาพรวมข้อมูลด้านทรัพย์สินของผู้สูงอายุในประเทศไทยที่สำคัญต่างๆ ได้แก่ นิยามและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สถานการณ์ ปัญหาและอุปสรรคด้านทรัพย์สินที่ผู้สูงอายุกำลังเผชิญและคาดว่าจะเผชิญในอนาคต ข้อมูลทางวิชาการที่สำคัญด้านทรัพย์สิน หน่วยงานที่ดำเนินงานส่งเสริมและคุ้มครองด้านทรัพย์สินของผู้สูงอายุ และมีข้อเสนอแนะต่อปัญหาด้านทรัพย์สินของผู้สูงอายุในมิติ

ด้านกฎหมายและกลไกการดำเนินงานต่างๆ อันจะเป็นการป้องกันและคุ้มครองสิทธิด้านทรัพย์สินของผู้สูงอายุ อย่างยั่งยืน ซึ่งมีรายละเอียดข้อมูลที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

๑) ภารกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ให้นิยาม “การถูกละเมิดสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน” หมายถึง การที่ผู้สูงอายุถูกเอาเปรียบหรือหาประโยชน์ทางทรัพย์สิน โดยการนำทรัพย์สินผู้สูงอายุไปใช้โดยที่ผู้สูงอายุไม่ยินยอม การขโมยเงินหรือสิ่งของที่มีค่า การบังคับให้เปลี่ยนแปลงพินัยกรรม หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน หรือการกีดกันไม่ให้ผู้สูงอายุมีสิทธิในการดูแลหรือจัดการทรัพย์สินของตนเอง

๒) ปัจจุบันสถานการณ์ ปัญหาและอุปสรรคในด้านการถูกหาประโยชน์ในทรัพย์สินและการเอาเปรียบทางกฎหมายของผู้สูงอายุที่สำคัญ เช่น การถูกบุตรหลานหลอกให้ทำนิติกรรม การถูกหลอกให้โอนทรัพย์สินและยกสมบัติให้ การถูกบุคคลใกล้ชิดหลอกลวงโดยใช้กลยุทธ์ต่างๆ มิฉฉาชีพในรูปแบบต่างๆ การทำร้ายร่างกายก่อนเอาทรัพย์สินไป และการไม่ได้รับความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรมซึ่งเกิดจากการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ

๓) ข้อเสนอแนะด้านทรัพย์สินที่น่าสนใจ ได้แก่ (๑) ข้อเสนอแนะด้านกฎหมาย เช่น เสนอให้มีการทบทวนกฎหมายเรื่อง “การถอนคืนซึ่งการให้” และ “ประพฤติเนรคุณ” รวมถึงเสนอให้ปรับปรุงระเบียบในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ (๒) ข้อเสนอแนะต่อกลไกการทำงานด้านผู้สูงอายุ เช่น เสนอให้ภารกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินการจัดทำคู่มือผู้สูงอายุในเรื่องการป้องกันและคุ้มครองด้านทรัพย์สิน และเสนอให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรมจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการคุ้มครองผู้สูงอายุ รวมทั้งเสนอให้โรงเรียนผู้สูงอายุบรรจุเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมหรือการโอนทรัพย์สินเป็นหนึ่งในวิชาที่ต้องได้รับการอบรม

ดังรายละเอียดร่างเอกสารหลักสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ ปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

- ส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงาน กสม. ในร่างเอกสารหลักสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ ได้ปรากฏข้อมูลที่สำนักงาน กสม. ได้สนับสนุนเพื่อใช้ประกอบการจัดทำเอกสารฯ ได้แก่ ข้อมูลสรุปแบบสำรวจเกี่ยวกับปัญหาการละเลยทอดทิ้ง การใช้ความรุนแรง การล่วงละเมิดสิทธิผู้สูงอายุ และข้อมูลสรุปแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นข้อมูลที่จัดทำโดยคณะทำงานจัดทำข้อเสนอแนะ มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตาม ร่างเอกสารฯ ยังขาดการอ้างอิงที่มาของข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งผู้แทนสำนักงาน กสม. ได้แสดงความเห็นในเรื่องนี้แล้ว โดยฝ่ายเลขานุการฯ ได้รับที่จะปรับแก้ข้อมูลให้ถูกต้องต่อไป นอกจากนี้ ในร่างเอกสารฯ ยังปรากฏข้อมูลที่เกี่ยวกับ กสม. ในส่วนของช่องทางหรือกลไกที่ให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือ/การร้องเรียนได้ผ่านสายด่วนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่หมายเลข ๑๓๗๗

๓.๓ ความเห็นของผู้แทนสำนักงาน กสม. ที่มีต่อร่างเอกสารหลักสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒

ผู้แทนสำนักงาน กสม. ได้แสดงความเห็นต่อร่างเอกสารหลักสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ ดังนี้ ๑) ภาพรวมของเอกสารมีการรวบรวมประเด็นเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ได้

ครอบคลุม อย่างไรก็ตาม การเขียนเป็นข้อๆ แม้จะเห็นประเด็นได้ชัดเจน แต่อาจทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจถึงความเชื่อมโยงสอดคล้องถึงความเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้น จึงอาจปรับเนื้อหาในส่วนของสภาพปัญหาที่ข้อเสนอนั้นๆ ให้ตรงข้อกันเพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้น ๒) เสนอแนะให้ปรับแนวทางการเขียนในหัวข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน โดยขอให้ยึดหลักการเรียงตามลำดับศักดิ์ของกฎหมาย ๓) ได้เสนอแนะให้นำข้อมูลบางส่วนของนิยามหรือความหมายต่างๆ ไปไว้ในส่วนของเอกสารภาคผนวก เพื่อให้เอกสารหลักสมัชชาฯ มีความสั้น กระชับ และอ่านง่ายยิ่งขึ้น เนื่องจากในชั้นนี้เอกสารมีจำนวนหน้าถึง ๓๐ แผ่น และ ๔) ตามหัวข้อในเอกสารฯ เรื่องหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้แทนสำนักงาน กสม. ได้เสนอให้เพิ่มสำนักงาน กสม. ด้วย อย่างไรก็ตาม มติที่ประชุมเห็นว่าในหัวข้อนี้ควรเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุโดยตรง เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มากกว่าให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุทางอ้อม เช่น ศาล สำนักงาน กสม. หรือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

๔. ข้อเสนอ

ข้อมูลในเอกสารหลักสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ ได้รวบรวมข้อมูลที่สำคัญต่างๆ เช่น นิยาม กฎหมาย สถานการณ์และปัญหาอุปสรรค รวมถึงสถิติข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศเห็นว่าข้อมูลในเอกสารหลักสมัชชาฯ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำข้อเสนอแนะ มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้สูงอายุ ที่ขณะนี้ กสม. อยู่ระหว่างดำเนินการ ทั้งนี้ สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะทำงานดังกล่าวจะนำข้อมูลที่ได้รับจากการประชุมไปใช้ประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะของ กสม. ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาววัลลภา ศาตประภา)

ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

(นางสาวอังฉรา ฉายากุล)

ที่ปรึกษาสำนักงาน ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๙ มิ.ย ๒๕๖๒

๒๐๒๓ กพ. ๕ ๑๖๗.๑
ดำเนินพ.กม. เสนอ ๒๕๖๐ ๕๖๑/๑๗

๑/๕/๖๒